

7/13635

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.05/2010-610.01-174/1274/2705
Konu : Yazılı soru önergesi

02. / 06 / 2010

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı ifadeli, 08/04/2010 tarihli ve A.01.0.GNS.
0.10.00.02-21726 sayılı yazı,
b) 29/04/2010 tarihli ve 947/2114 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan, Batman Milletvekili Bengi Yıldız tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/13635 Esas Nolu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevap örneği iki nüsha halinde ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Sadullah ERGİN
Bakan

EK:

Soru önergesi cevabı (2 adet)

DAĞITIM:

Gereği:

TBMM Başkanlığına

Bilgi:

Başbakanlığa

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.05/2010-610.01-174/1273/2704
Konu : Yazılı soru önergesi

01/06 / 2010

Sayın Bengi YILDIZ
Batman Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/13635 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- A- 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun;

1-"Tutukluların yükümlülükleri" kenar başlıklı 116 ncı maddesinin birinci fıkrasında, Kanunun 9, 16, 21, 22, 26 ilâ 28, 34 ilâ 53, 55 ilâ 62, 66 ilâ 76, 78 ilâ 84 ve 86 ilâ 88 inci maddelerinde düzenlenen hükümlerinin, hastalık nedeniyle nakil, muayene ve tedavi istekleri, hükümlülerin muayene ve tedavileri, sağlık denetimi, hastaneye sevk, infazı engelleyecek hastalık hâli konularında, tutukluluk hâliyle uzlaşır nitelikte olanlarının, tutuklular hakkında da uygulanabileceği,";

2- "Hastalık nedeniyle nakil" kenar başlıklı 57 nci maddesinde,

"(1) Hastaneye sevk zorunlu görülen hükümlü, bulunduğu yere en yakın tam teşekküllü Devlet veya üniversite hastanesinin hükümlü koğuşuna yatırılır.

(2) Bu hastanelere gönderilen hükümlülerin başka yerlerdeki hastanelere sevk, sağlık kurulu raporuyla, acil ve yaşamsal tehlikesi bulunması hâlinde, varsa biri hastalığın uzmanı olmak üzere iki uzman hekim tarafından verilir, başhekim tarafından onaylanan ve hastalığın sebebi, tedavinin hangi sebeple bulunduğu hastanede gerçekleştirilemediği, hastaya nerede ve ne tür bir tedavi gerektiğini açıkça belirten bir raporla mümkündür. Bu durumda da en yakın ve hükümlü koğuşu bulunan Devlet veya üniversite hastaneleri tercih edilir.

(3) Hükümlünün bu hastanelerde kontrol ve tedavisinin devam edip etmeyeceğinin sağlık kurulu raporuyla belgelendirilmesi gerekir; aksi hâlde hükümlü ait olduğu kuruma iade edilir.

(4) Hükümlü, acil hâller dışında özel sağlık kuruluşlarında tedavi edilemez. Acil hâllerin varlığı hâlinde Adalet Bakanlığına bilgi verilir.

(5) Hükümlü, sağlık nedenleriyle bulunduğu kurumda kalmasının uygun olmadığı, kurum hekiminin önerisi ve en üst amirinin isteği üzerine alınacak sağlık kurulu raporuyla belirlendiği takdirde, başka kurumlara nakledilebilir.";

3- "Avukat ve noterle görüşme hakkı" kenar başlıklı 59 uncu maddesinde,

"(1) Hükümlü, avukatlık mesleğinin icrası çerçevesinde avukatları ile vekâletnamesi olmaksızın en çok üç kez görüşme hakkına sahiptir.

(2) Avukat ve noter ile görüşme, meslek kimliklerinin ibrazı üzerine, tatil

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

günleri dışında ve çalışma saatleri içinde, bu iş için ayrılan görüşme yerlerinde, konuşulanların duyulamayacağı, ancak güvenlik nedeniyle görülebileceği bir biçimde yapılır.

(3) Avukatlar, vekâletnameleri olsa da aynı anda birden fazla hükümlü ile görüşme yapamazlar.

(4) Avukatların savunmaya ilişkin belgeleri, dosyaları ve müvekkilleri ile yaptıkları konuşmaların kayıtları incelemeye tâbi tutulamaz. Ancak, 5237 sayılı Kanunun 220 nci, İkinci Kitap Dördüncü Kısım Dördüncü ve Beşinci Bölümlerinde yer alan suçlardan mahkûm olan hükümlülerin avukatları ile ilişkisi; konusu suç teşkil eden fiilleri işlediğine, infaz kurumunun güvenliğini tehlikeye düşürdüğüne, terör örgütü veya diğer suç örgütleri mensuplarının örgütsel amaçlı haberleşmelerine aracılık ettiğine ilişkin bulgu veya belge elde edilmesi halinde, Cumhuriyet Başsavcılığının istemi ve infaz hâkiminin kararıyla, bir görevli görüşmede hazır bulundurulabileceği gibi bu kişilerin avukatlarına verdiği veya avukatlarınca bu Kişilere verilen belgeler infaz hâkimince incelenebilir. İnfaz hâkimi belgenin kısmen veya tamamen verilmesine veya verilmemesine karar verir. Bu karara karşı ilgililer, 4675 sayılı Kanuna göre itiraz edebilirler.

(5) Türkiye Cumhuriyetinin taraf olduğu uluslararası sözleşmelere ve karşılıklılık esasına uygun olmak koşuluyla, Yabancı ülkelerde haklarında soruşturma veya kovuşturma yapılmakta olan, yabancı ülke veya uluslararası yargı mercilerinde dava açmak isteyen, leh veya aleyhine açılmış davası olan Türk vatandaşı veya yabancı uyruklu hükümlülerle yabancı uyruklu avukatları, bu soruşturma ve kovuşturma, açılacak veya açılmış davalarla sınırlı olmak ve vekâletname sunmak koşuluyla görüşebilirler. Vekâletnamesi olmayan yabancı uyruklu avukatlar, hükümlü ile Türkiye barolarına kayıtlı bir avukatla birlikte görüşme yapabilirler.";

4- "Hükümlünün telefon ile haberleşme hakkı" kenar başlıklı 66 ncı maddesinde,

"(1) Kapalı ceza infaz kurumlarındaki hükümlüler, tüzükte belirlenen esas ve usullere göre idarenin kontrolündeki ücretli telefonlar ile görüşme yapabilirler. Telefon görüşmesi idarece dinlenir ve kayıt altına alınır. Bu hak, tehlikeli hâlde bulunan ve örgüt mensubu hükümlüler bakımından kısıtlanabilir.

(2) Açık ceza infaz kurumları ile çocuk eğitimevlerinde hükümlüler, ücretli telefonlarla serbestçe görüşme yapabilirler.

(3) Açık ve kapalı ceza infaz kurumlarındaki hükümlüler altsoy, üstsoy, eş ve kardeşlerinin ölüm, ağır hastalık veya doğal afet hâllerinde, kuruma ait telefon ve faks cihazından derhâl yararlandırılırlar. Görüşmeler, tutanak ile belgelenir ve tutanaklar özel bir dosyada saklanır.

(4) Hükümlüler açık ve kapalı ceza infaz kurumlarında, çocuk eğitimevlerinde araç telefonu, telsiz telefon veya cep telefonu ve benzeri iletişim araçlarını bulunduramaz ve kullanamazlar.";

5- "Hükümlünün mektup, faks ve telgrafları alma ve gönderme hakkı" kenar başlıklı 68 inci maddesinde,

"(1) Hükümlü, bu maddede belirlenen kısıtlamalar dışında, kendisine gönderilen mektup, faks ve telgrafları alma ve ücretleri kendisince karşılanmak koşuluyla, gönderme hakkına sahiptir.

(2) Hükümlü tarafından gönderilen ve kendisine gelen mektup, faks ve

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

telgraflar; mektup okuma komisyonu bulunan kurumlarda bu komisyon, olmayanlarda kurumun en üst amirince denetlenir.

(3) Kurumun asayiş ve güvenliğini tehlikeye düşüren, görevlileri hedef gösteren, terör ve çıkar amaçlı suç örgütü veya diğer suç örgütleri mensuplarının haberleşmelerine neden olan, kişi veya kuruluşları paniğe yöneltcek yalan ve yanlış bilgileri, tehdit ve hakareti içeren mektup, faks ve telgraflar hükümlüye verilmez. Hükümlü tarafından yazılmış ise gönderilmez.

(4) Hükümlü tarafından resmî makamlara veya savunması için avukatına gönderilen mektup, faks ve telgraflar denetime tâbi değildir.";

6- "Hükümlünün muayene ve tedavi istekleri" kenar başlıklı 71 inci maddesinde,

"(1) Hükümlü, beden ve ruh sağlığının korunması, hastalıklarının tanısı için muayene ve tedavi olanaklarından, tıbbî araçlardan yararlanma hakkına sahiptir. Bunun için hükümlü öncelikle kurum revirinde, mümkün olmaması hâlinde Devlet veya üniversite hastanelerinin mahkûm koğuşlarında tedavi ettirilir.";

7- "Eğitim programları" kenar başlıklı 75 inci maddesinde,

"(1) Ceza infaz kurumlarında bulunduğu süre içinde hükümlüye, kişiliğini geliştirecek, eğitimini güçlendirecek, yeni beceriler elde etmesini, suç işleme eğilimini yok etmeyi sağlayacak ve salıverilme sonrasına hazırlayacak programlar uygulanır.

(2) Hükümlünün yaş, ceza süresi ve yeteneklerine öncelik verilerek ekonomik ve kültür durumuna uygun biçimde düzenlenen eğitim programları; temel eğitim, orta ve yüksek öğretim, meslek eğitimi, din eğitimi, beden eğitimi, kütüphane ve psiko-sosyal hizmet konularını kapsar.";

8- "Hükümlünün muayene ve tedavisi" kenar başlıklı 78 inci maddesinde,

"(1) Kurumun sağlık koşullarının düzenlenmesi, hükümlünün acil veya olağan muayene ve tedavisi kurumun hekimi tarafından yapılır. Genel veya hastalık nedeniyle yapılan tüm muayene ve tedavi sonuçları, sağlık izleme kartına işlenir ve dosyasında saklanır.

(2) Sağlık Bakanlığı ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile üniversitelerin sağlık kuruluşları, hükümlülerin tedavileri bakımından gerekli yardımları yapmakla görevlidirler.

(3) Rızası olsa bile hiçbir hükümlü üzerinde tıbbî deney yapılamaz.";

9- "Hastaneye sevk" kenar başlıklı 80 inci maddesinde,

"(1) Hükümlünün sağlık nedeniyle hastaneye sevkine gerek duyulduğunda durum, kurum hekimi tarafından derhâl bir raporla ceza infaz kurumu yönetimine bildirilir.",

B- Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzüğü; "Hükümlünün muayene ve tedavi istekleri" kenar başlıklı 94 üncü maddesinde,

"(1) Hükümlü, beden ve ruh sağlığının korunması, hastalıklarının tanısı için muayene ve tedavi olanaklarından, tıbbî araçlardan yararlanma hakkına sahiptir. Bunun için hükümlü öncelikle kurum revirinde, mümkün olmaması hâlinde Devlet veya üniversite hastanelerinin mahkûm koğuşlarında tedavi ettirilir.",

Hükümlerinin yer aldığı malûmlardır.

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

II- 5275 sayılı Kanun gereğince, ceza infaz kurumlarının türlerine göre tahsisi ile hükümlü ve tutukluların nakil işlemleri, ortak etkinlikler, güvenlik, diğer işlemler ve dışarıdan sağlanan hizmetlerle ilgili usul ve esasları göstermek, mevzuatın uygulanmasını kolaylaştırmak ve uygulamada ortaya çıkan sorunları gidermek amacıyla Bakanlığımız Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü tarafından çıkarılan 22/01/2007 tarihli 45/1 Nolu Genelgenin, Ortak Etkinlikler başlığını taşıyan Üçüncü Bölümü toplam 14 maddeden oluşmakta olup, bütün ceza infaz kurumlarında barındırılan hükümlü tutukluların ortak alan etkinliklerinden yararlanma esaslarını düzenlemektedir.

Söz konusu Genelgenin 13 üncü maddesinde, "Güvenlik bakımından tehlike yaratmadığı ölçüde, idare ve gözlem kurulu tarafından belirlenen istekli hükümlü ve tutuklular, 10 kişiyi aşmayacak gruplar hâlinde ve idarenin gözetiminde, açık görüş alanlarında veya diğer ortak yerlerdeki sosyal faaliyetler çerçevesinde haftada toplam 10 saati aşmamak üzere sohbet amacıyla bir araya getirilebilir. Bu faaliyet hafta içerisinde açık görüş, avukat ve ziyaretçi görüşlerini aksatmayacak şekilde yaptırılır." hükmü yer almaktadır.

Genelgede öngörülen on saatlik süre azami süreyi ifade etmektedir ve diğer ortak etkinliklerde geçirilen süreler buna dâhil değildir. Bununla birlikte, bu sürenin kullanılmasında kurum idaresi, infaz kurumundaki sosyal-kültürel faaliyet programlarını, eğitim ve spor programlarını, mahpus yakınları ile avukat ziyaretlerini, sağlık hizmetlerini, sevk ve nakiller ile benzeri faaliyetleri de dikkate almak zorundadır.

Sohbet ve diğer ortak etkinliklerden yararlanacak hükümlü ve tutuklular; işledikleri suçlara, kurumdaki davranışlarına, ilgi ve yeteneklerine göre gruplandırılarak, kendileri için hazırlanmış iyileştirme programları çerçevesinde eğitim, spor, meslek kazandırma ve çalışma ile sohbet dâhil diğer sosyal ve kültürel faaliyetlere katılabilmektedirler. Programın süresi ve katılacak hükümlü tutuklu sayısı her programın özelliği, güvenlik şartları ve kurumun imkânları dikkate alınarak belirlenmektedir. Mevzuat gereği tehlikeli vasıftaki hükümlü ve tutukluların barındırıldığı yüksek güvenlikli ceza infaz kurumlarında ve diğer kurumların yüksek güvenlikli bölümlerinde, sohbet dâhil tüm ortak etkinlikler on kişiyi aşmayacak gruplar halinde yürütülmektedir.

Ceza infaz kurumlarında, sohbet süresine odaklı bir infaz sistemi yerine, hükümlü tutukluların sosyalleşmesi için sohbet dâhil tüm ortak alan etkinliklerinin artırılmasına yönelik olarak çalışmalar yürütülmektedir.

Ceza infaz kurumlarındaki aşırı kalabalıklaşma yanında hükümlü tutuklu profilinin çeşitliliği ve örgüt sayısındaki fazlalık nedeniyle, kurumların fiziki imkânları ve mevcut personel sayısı ile karşılanması çok güç grup sayıları ortaya çıkmaktadır. Olumsuz şartlara rağmen kurumlarda ortak alan etkinlikleri, Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin belirlediği standartlara uygun yürütülmektedir. Kurumlarımızda eğitim, spor, sosyal-kültürel faaliyetler, iş-meslek eğitimi ve boş zaman etkinlikleri artarak devam etmektedir.

Söz konusu Genelgenin yürürlüğe girdiği 22/01/2007 tarihten itibaren, Ülkemizdeki tüm infaz kurumlarında hükümlü ve tutukluların ortak yaşam alanlarından ve ortak faaliyetlerden azami derecede yararlanabilmeleri için gerekli tedbirler alınmış olup, infaz kurumu yöneticilerinin başarısı, gerçekleştirdikleri bu tür faaliyet ve katılan kişi sayıları ile değerlendirilmeye başlanmıştır.

Bu kapsamda; İzmir 1 No.lu F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda daha önce sadece işyurdu atölyelerinde yapılan sohbet faaliyetlerinin, yeniden

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

düzenlenen açık görüş alanlarında yapılmaya başlanmıştır. Buna ilaveten saz yapım atölyesi, mobilya marangoz atölyesi, elektrik ve küçük ev aletleri yapım atölyesi, bilgisayar kursu, çini atölyesi, hobi atölyesi, yağlı boya ve karakalem atölyesi, masa tenisi ve satranç oyun salonu olmak üzere bir çok yeni atölye ve kurs faaliyete açılmıştır.

Disiplin cezası bulunmayan hükümlü veya tutukluların, açılan yeni atölye ve kurslar sayesinde altı saat sohbet, iki saat spor, bir saat kütüphane, hobi atölyesi veya meslek kursları gibi ortak etkinliklere katılarak haftada onüç onbeş saate kadar ortak etkinlik faaliyetinde bulunmaları sağlanmıştır. Dolayısıyla Kurum idaresinin, sohbet süreleri konusunda herhangi bir keyfi, art niyetli ya da kanunsuz uygulaması bulunmadığı gibi, Kurum idaresi hükümlü ve tutukluların ortak etkinliklerden faydalanmalarını sağlamak suretiyle genelge hükümlerine riayet etmektedir.

Buna karşılık, terör örgütlerine mensup bazı hükümlü ve tutuklular örgütün talimatları doğrultusunda ortak etkinliklere katılmayı bilinçli olarak reddetmekte, kamuoyuna karşı ise ideolojik amaçlarla tecrit edildiklerini iddia etmektedirler.

Söz konusu iddialarla ilgili olarak hükümlü ve tutuklular ile müdafî veya avukatları tarafından yapılan tüm başvuruların İzmir Cumhuriyet Başsavcılığınca değerlendirilmektedir. Diğer yandan adli ve idari soruşturmalar titizlikle yapılarak gereğine tevessül edilmektedir.

Ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazına ilişkin mevzuat hükümleri, tüm ceza infaz kurumlarımızda, hükümlülerin ırk, dil, din, mezhep, milliyet, renk, cinsiyet, doğum, felsefî inanç, millî veya sosyal köken ve siyasî veya diğer fikir yahut düşünceleri ile ekonomik güçleri ve diğer toplumsal konumları yönünden ayırım yapılmaksızın ve hiçbir kimseye ayrıcalık tanınmaksızın uygulanmaktadır.

III- 5275 sayılı Kanunun 75 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan, "Ceza infaz kurumlarında bulunduğu süre içinde hükümlüye, kişiliğini geliştirecek, eğitimini güçlendirecek, yeni beceriler elde etmesini, suç işleme eğilimini yok etmeyi sağlayacak ve salıverilme sonrasına hazırlayacak programlar uygulanır." hükmü gereğince hükümlü ve tutukluların iyileştirilme, topluma kazandırılma çalışmaları yürütülmektedir.

Kurumda, hobi atölyeleri ve meslek edinme kursları gibi sosyal faaliyetler artırılıp, kurs ve atölyeler yapılmaktadır. İşyurdu salonları bakım ve tadilattan geçirilerek tam donanımlı hâle getirilmektedir. İşyurdu atölyelerinde yapılan sohbet faaliyetlerinin, yeniden düzenlenen açık görüş alanlarına alındığı, ancak sohbet faaliyetlerini daha önce işyurdu atölyelerinde yapan hükümlü ve tutukluların, bu faaliyetlerini yine işyurdu atölyelerinde yapmak istemeleri üzerine, bunun atölye faaliyetlerine katılmaları ile mümkün olacağının izah edildiği, fakat terör suçlusu hükümlü ve tutuklular bu öneriyi dayatma addederek şikâyet konusu etmektedirler.

IV- Hükümlü ve tutuklular tarafından gönderilen veya kendilerine gelen mektup, faks ve telgrafların hangi çerçevede denetleneceği, 5275 sayılı Kanunun 68 inci maddesi ile Ceza İnfaz Kurumları ile Tevkifevlerinin Yönetimine ve Cezaların İnfazına Dair Tüzüğün 91, 122 ve 123 üncü maddelerinde düzenlenmiştir.

5275 sayılı Kanunun;

"Hükümlünün mektup, faks ve telgrafları alma ve gönderme hakkı" kenar başlıklı 68 inci maddesinin üçüncü fıkrasında; "Kurumun asayiş ve güvenliğini tehlikeye düşüren, görevlileri hedef gösteren, terör ve çıkar amaçlı suç örgütü veya diğer suç örgütleri

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

mensuplarının haberleşmelerine neden olan, kişi veya kuruluşları paniğe yöeltecek yalan ve yanlış bilgileri, tehdit ve hakareti içeren mektup, faks ve telgraflar hükümlüye verilmez. Hükümlü tarafından yazılmış ise gönderilmez." hükmü ile mektup, faks ve telgraf gibi iletilerin hangi kapsamda denetleneceğinin hüküm altına alındığı,

Ceza İnfaz Kurumları ile Tevkifevlerinin Yönetimine ve Cezaların İnfazına Dair Tüzüğü;

"Hükümlünün mektup, faks ve telgrafları alma ve gönderme hakkı" kenar başlıklı 91 inci maddesinin ikinci fıkrasında ise, hükümlülere gelen ve bunlar tarafından gönderilen mektup, faks ve telgrafların kurum müdürlüğünce inceleneceği,

"Mektupların gönderilmesi ve gelen mektupların verilmesi" kenar başlıklı 122 nci maddesinin birinci fıkrasında, sakıncalı görülmeyen mektup, faks ve telgrafların üzerine "görüldü" kaşesi vurularak, kapalı zarf içerisinde postaneye teslim edileceği,

"Sakıncalı görülen mektuplar" kenar başlıklı 123 üncü maddesinin birinci fıkrasında ise sakıncalı görülen mektupların disiplin kuruluna sevk edileceği ve disiplin kurulunca inceleneceği, mektupların disiplin kurulunca incelenmesinden sonra sakıncalı bulunmaması hâlinde ilgisine ulaştırılacağı, sakıncalı bulunması halinde ise sadece disiplin kurulu kararının tebliğ edileceği, tebliğ tarihinden itibaren infaz hâkimliğine başvuru için gereken sürenin bekleneceği, bu süre içinde infaz hâkimliğine başvurulmuş ise, disiplin kurulu kararının yerine getirileceği, infaz hâkimliğine başvurulmuş ise, infaz hâkimliği kararının tebliğinden itibaren itiraz süresinin bekleneceği, infaz hâkimliği kararına itiraz edilmemiş ise bu karara göre, itiraz edilmiş ise mahkemenin kararına göre işlem yapılacağının hüküm altına alınmıştır.

Bu kapsamda; İzmir 1 ve 2 Nolu Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumlarında barındırılan hükümlü ve tutuklulara gelen ya da kendileri tarafından gönderilen faks, telgraf ve mektuplar hakkında yukarıda anılan mevzuat hükümleri çerçevesinde işlem yapılmaktadır.

Söz konusu ceza infaz Kurumlarında barındırılan hükümlü ve tutukluların 5275 sayılı "Avukat ve Noterle Görüşme Hakkı" kenar başlıklı 59 uncu maddesinde yer alan hükümler uyarınca avukatlarıyla görüştörülmektedir. Bu konuda İzmir Cumhuriyet Başsavcılığına yapılmış her hangi bir hak ihlali ve şikâyet başvurusu bulunmamaktadır.

V- İzmir 1 ve 2 Nolu Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda barındırılan hükümlü ve tutuklulara 5275 sayılı Kanunun 66 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan, "Kapalı Ceza İnfaz Kurumundaki hükümlüler, Tüzükte belirlenen esas ve usullere göre idarenin kontrolündeki ücretli telefonlar ile görüşme yapabilirler. Telefon görüşmesi idarece dinlenir ve kayıt altına alınır. Bu hak, tehlikeli halde bulunan ve örgüt mensubu hükümlüler bakımından kısıtlanabilir." hükmü gereğince haftalık telefon görüşme hakkı verilmektedir. Öte yandan, Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzüğü'nün 88 inci maddesinin ikinci fıkrasının (n) bendi gereğince, öncelikle konuşmasına kendi adını ve soyadını söyleyerek başlamasını, görüştüğü karşıdaki kişiye de adını soyadını ve telefon numarasını tekrar etmesini isteyerek konuşmasına devam etmesi gerektiği zorunlu kılınmaktadır.

İzmir Cumhuriyet Başsavcılığıyla yapılan yazışmada, Kurumda barındırılan hükümlü ve tutukluların bu uygulamaya karşı herhangi bir şikâyet ve sızlanmaları bulunmamakla birlikte, terör örgütü mensubu olan ve lider konumunda hareket eden

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

hükümlü ve tutukluların bu uygulamayı kabul etmeyerek zaman zaman kendi istekleriyle telefon görüşmelerine çıkmadığı, telefon görüşmesine çıkmayan veya çıkıp da anılan Tüzüğün, "Telefonla görüşme hakkı" kenar başlıklı 88 inci maddesine aykırı tutum ve davranış sergileyen hükümlü ve tutukluların telefon görüşmelerine müsaade edilmediği, bu tür tutum ve davranış sergileyen hükümlü ve tutukluların telefon görüşmeleri sonlandırarak odalarına götürüldüğü,

Kurum Müdürü hakkında, hükümlü ve tutuklular tarafından verilen tüm şikâyet ve dilekçelerin işleme konulduğu,

1 ve 2 No.lu F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumlarında barındırılan hükümlü ve tutukluların ilk muayene ve tedavi hizmetleri kurum revirinde yapılmakta olduğu, ileri tetkik, tedavi ve rehabilitasyon gerekenlerin devlet hastanelerine, daha ileri sağlık hizmeti gerekenlerin ise üniversite hastanelerine sevk edildikleri, Kurumda sürekli olarak tam donanımlı ambulansın hazır bulundurulduğu, ayrıca mesai saatleri dışında meydana gelen acil vakalarda kurum tabipliğinin ilk müdahalesi ile birlikte 112 Acil Servis ile irtibata geçilerek acil sevkinin sağlanmakta olduğu,

Hükümlü ve tutukluların hastanelere yapılan sevkleri; bir infaz koruma memuru nezaretinde, Ceza İnfaz Kurumu ve Tutukevlerinin Dış Koruması ile Sevk ve Nakil Hizmetleri Yönergesi kapsamında jandarma görevlileri tarafından gerçekleştirilmekte olduğu, sevk sırasında jandarma görevlileri tarafından hastanın durumuna göre değerlendirme yapılarak gerekli görülmesi halinde kelepçe takılmakta olup, muayene ve tedavi esnasında ise görevli hekimin talebi doğrultusunda işlem yapıldığı,

Bildirilmiştir.

VI- Ceza infaz kurumları, ulusal ve uluslararası denetim mekanizmaları tarafından düzenli olarak haberli ve habersiz denetime tâbi tutulmaktadır. Son yıllarda ceza infaz kurumlarımızda insan hakları ihlallerine ilişkin iddialar yok denecek kadar azalmış olup, Bakanlığımıza iletilen bu tür iddialar titizlikle takip edilerek yasal gereği yapılmaktadır.

Bu bağlamda, F tipi yüksek güvenlikli kapalı ceza infaz kurumları da dâhil olmak üzere bütün ceza infaz kurumlarının faaliyet ve işlemleri aşağıdaki şekilde denetlenmektedir.

1- İdarî denetim kapsamında, ceza infaz kurumları, Adalet Bakanlığı müfettişleri, Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü kontrolörleri ve diğer görevlileri tarafından denetlenmektedir. Ayrıca, il ve ilçe insan haklarını inceleme komisyonları da ceza infaz kurumlarını idarî yönden denetleyebilmektedir.

2- Adli denetim kapsamında, ceza infaz kurumları, 16/05/2001 tarihli ve 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanunu ile oluşturulan infaz hâkimleri tarafından denetlenmektedir. Hükümlü ve tutuklular, cezanın infazına veya kurumdaki yaşam koşullarına ilişkin şikâyetleri nedeniyle infaz hâkimine şikâyet başvurusunda bulunabilmekte, infaz hâkiminin kararına karşı da ağır ceza mahkemesine itiraz edebilmektedir. Bu şekilde kurumların bütün işlem ve faaliyetleri yargı denetiminden geçirilebilmektedir.

3- Sivil toplum kuruluşlarının denetimi kapsamında, 14/06/2001 tarihli ve 4681 sayılı Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri İzleme Kurulları Kanunu hükümleri gereğince oluşturulan ve halen 130 ağır ceza merkezinde faaliyet gösteren izleme kurulları, hâkim ve Cumhuriyet savcılarından oluşan adli yargı adalet komisyonlarınca oybirliğiyle seçilen sivil kişilerden oluşmaktadır. Bunlar da, kendi içlerinden bir üyeyi başkan olarak seçmektedirler. Anılan kurullar, 4681 sayılı Kanunun 7 nci maddesi gereğince, iki ayda en az bir kez kuruma

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

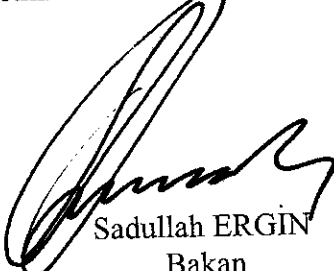
giderek denetim faaliyetinde bulunmak zorundadırlar. İzleme kurulları, hazırlamış oldukları raporları Cumhuriyet başsavcılığına, Bakanlığımıza, Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığına ve görev alanına giren bir şikâyet söz konusu ise infaz hâkimliğine göndermektedirler. Sivil toplum denetimi kapsamında, Başbakanlık İnsan Hakları Başkanlığınca il ve ilçelerde sivil toplum temsilcilerinden oluşturulan il ve ilçe insan hakları kurulları da ceza infaz kurumlarını ziyaret edip denetleyebilmektedir.

4- Parlamento denetimi kapsamında, Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu ya da araştırma komisyonlarının başkan ve üyeleri ceza infaz kurumlarını ziyaret ederek araştırma ve denetleme faaliyetlerinde bulunabilmektedirler.

5- Uluslararası denetim kapsamında ise ceza infaz kurumları, Avrupa İşkencenin Önlenmesi Sözleşmesi gereğince Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi tarafından denetlenmesinin yanı sıra, Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiserliği ve Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklamalar Çalışma Grubu tarafından da denetlenmektedir.

Ceza infaz kurumlarımız, yukarıda belirtilen hem ulusal hem de uluslararası bağımsız kuruluşlar tarafından periyodik aralıklarla haberli ve habersiz olarak ziyaret edilmekte, hükümlü ve tutukluların sağlık ve yaşam koşulları, iç güvenlik, sevk ve nakil işlemleri ile ilgili olarak gördükleri aksaklık ve eksiklikleri yetkili mercilere bildirmektedir.

Bilgilerinize sunulur.

Sadullah ERGİN
Bakan